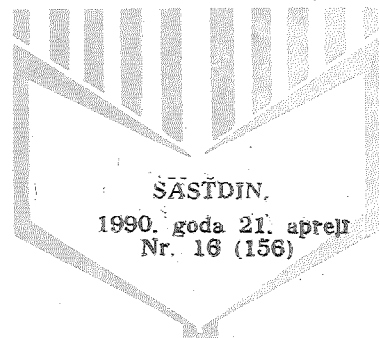

JAUNAIS CELS

VINOTI LATVIJAI!

SĀSTĀDĪN,
1990. gada 21. aprīlī
Nr. 16 (156)

Agrofirmas „Sorkonais Oktobris” laikroksts

Cena 5 kop.

22. aprīlis — V. I. Lenina
120. dzimšanas diena

Ar vadona vārdu saistībā

Augstākais apbalvojums mūsu zemē ir Lenina ordenis. 1971. gadā to kopā ar Sociālistiskā Darba Varoņa Zelta zvaigzni saņēma kopsaimniecības priekšsēdētājs, tagad agrofirmas ģenerāldirektors Romualds Kavinskis. Otrs Lenina ordeņa kavaleris mūsu kopīgajā saimniecībā ir traktorists Vladimirs Givoins — viņš šo augsto apbalvojumu saņēmis 1980.

gadā. Saimniecībā labi pazīst izdarīgo vīru.

V. I. Lenina vārds ir arī uz medaļas «Par varoņgu darbu», kas izkalta pirms 20 gadiem, par godu vadona 100 gadu jubilejai. Šo balvu saņēma ap 100 mūsu saimniecības dažādu specialitāšu darba darītāji. Ielūkojoties šajā sarakstā, gluži viegli pamanīt, ka liela daļa no viņiem ir aktīvajā darbā.

rosīgi piedalās sabiedriskajos pienākumos. Visus nevaram pieminēt, nosauksim dažus: Emīlija Trūpa, Anatolijs Sabanskis, Juris Smuksts, Vasiļijs Cvetkova, Pjotrs Fomins, Jāzeps Upe-

sovs, Valentīna Bernāne, Jānis Bekis, Juris Augšmuksts, Jānis Andrijevskis, Aleksejs Zamišļajevs, Vitolds Sestakovskis, Jāzeps Pauniņš, Akinfs Masloborjevs, Ārkādijs Jevdokimovs un daudzi citi.

Jāsaka, šis apbalvojums daudziem nav vienīgais — par darbu viņi izpelnījušies arī citus augstus atzinības apliecinājumus, tāpat daudziem ir PSRS TSSI visu triju vērtību — bronzas, sudraba un zelta medaļas, šo cilvēku skaitā arī tādi, kuri ieskaitīti goda kolhozniekos. Liela daļa no viņiem ir pensionāri, bet joprojām strādā gan par vidējā posma vadītājiem un speciālistiem, gan materiālo vērtību ražošanas sfērā.

Pirmajās rindās

Agrorūpnieciskā apvienība «Preili» apkopojusi sacensības 1989. gadā rezultātus, noteikusi uzvarētājus, piešķirot prēmijas.

Rajona izpildkomitejas Goda rakstu par galas ražošanas palielināšanu un prēmiju — 1000 rubļus saņēma agrofirmas kopsaimniecība «Sarkanais Oktobris». Mūsu saimniecība otro vietu rajonā ieguvusi graudaugu un ilggadīgo zālāju novākšanas organizēšanā un klāt tam — 800 rubļu prēmiju, ARA Goda rakstu. Šādu balvu un prēmiju 300 rubļu apmērā saņēma melnraibo govju ferma «Duntiški», ko vada Jevdokija Vorobjova, mobarojamo jauno novietne «Reinieki», ko vada Nina Cvetkova, prēmija — 200 rubļu.

Individuāli starp labākajiem mehanizatoriem, kuri

apbalvoti ar ARA «Preili» Goda rakstiem un 100 rubļu prēmijām, ir Jānis Burkāns (grupā, kas strādā ar traktoriem T-150, K-700) Andrejs Zabalujevs (kāpurķēžu traktoru vadītāju grupa), šoferis Jānis Logins, slaucējas Marija Lazareva un Tatjana Rublova, kuras strādā ar melnraibajām govīm, zirgkopēja Zinaīda Smuksa. Otrās vietas un prēmijas 75 rubļu apmērā ieguvusi šoferis Pāvels Solovjovs, pirmieņu slaucēja Feodora Gulbinova, telišu kopēja Monika Sabanska; trešās vietas un 50 rubļu prēmijas — mehanizators Roberts Murnieks (MTZ traktoru vadītāju grupa), šoferis Pēteris Kesters, telišu kopēja Tekla Tuča, zirgkopēja Līgita Krasovska, lopus maksīgās apseklšanas tehniks Ēvalds Surgunts.

Paldies par lielisko koncertu!

15. aprīlī Riebiņos viesojās Daugavpils vispārējās celtniecības tresta kultūras pils divi ansambli — tautas deju un krievu dziesmu. Plašā un krāsainā programma «Ugunis pār Daugavu», kas izveidota uz krievu folkloras materiāla bāzes, bija veltīta

Lieldienu svinībām. So programmu silti uzņēma tie ciemata iedzīvotāji, kuri bija atnākuši uz mūsu kultūras namu, un jāūt līdzī tiem, kuri nespēja atrast laiku, lai to izdarītu. -- tie zaudēja laudz.

Sirsniņš paldies ansambļa dalībniekiem — jau-

najām meltenēm un pušķiem — par viņu mākslu, par tautas kultūras mīlestību (to varēja spriest no deju un dziesmu izpildījuma). Pusotras stundas laikā, kamēr ritēja jaukais koncerts, mēs varējām priecāties par jautrajām tautas dziesmām un dejām.

častuškām, par rotaļu kompozīcijām, koncerta dalībnieku skaistajiem tērpiem.

No visas sirds vēlam lielus radošus panākumus celtnieku kultūras pils mākslinieciskajiem kolektīviem. Saglabāiet arī turpmāk tādu pašu degsmi, tādu mīlestību pret folkloru!

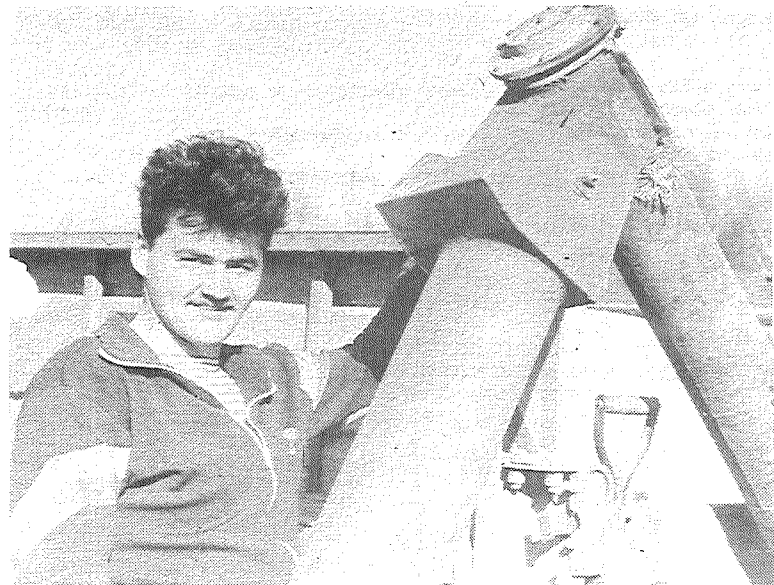
Zoja AGAFONOVA,
Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētāja

Rīt — Zemes diena

Visos kontinentos 22. aprīlī atzīmē Zemes dienu, Latvijas Vides aizsardzības klubs un Zaļo partija ierosinājuši to darīt arī pie mums. Savu gaļu steigā mēs aizmirstam, uz kā dzīvojam un kā labumus baudām, tad vismaz vienu

dienu gadā veltīsim barotājam — Zemei. Padomāsim par to, palīdzēsim atbrīvoties no zemas sārņiem, sakopsim vismaz sev tuvāko apkaimi.

Tātad — rīt, Zemes diena, tai par godu katrs iestādīs vismaz vienu kokus!

ATTELOS: Viņi mehanizatori un šoferi kopu saimniecības laukos izbraukuši pirmajās pavasara sējās dienās, citi viņiem piebiedrojās vēlāk, tomēr arī tie veiksmīgi iekļāvās kopīgajā ritmā. Soreiz esam nofotografējuši sēkļu pievedēju Vjačeslavu Timošenko, i ražošanas iecirkņa palīgu Pēteri Pastaru un minerālmēslojuma iepildītāju sējmašīnās Valentīnu Mihailovu, šoferi Aleksandru Piskunovu, kurš pieveda minerālmēslus.

Smailei jau pāri

Nereti kādu svarīgu darbu posmu salīdzina ar kalnu, kura virsotne ir puse no kopīgā darāmā, pavasara sēja pusi no plānotajām platībām mūsu agrofirmas kolektīvās saimniecības mehanizatori un viņu palīgi no laukkopības brigādēm izpildīja aprīļa sākumā. Veiksmīgi strādāja arī lauksaimnieciskās ražošanas iecirkņi, laikā un labā kvalitātē veica visus uzdevumus.

Sopavasār ar vasarājām jāapsēti 1873 hektāri, tajā skaitā graudaugi aizņems kopā saimniecībā 1373 hektārus, līni — 120, kartupeļu plantācijām atvēlēti 40 hektāri. Uzsākta vēlināko un vairāk siltuma mīlošo kultūru sēja un stādīšana. Sopavasār tiks iesēti arī 100 hektāri topbarības biešu, 140 hektāri kukurūzas.

Auzas un mježi, kuriem pirmajiem tika pavērts ceļš uz tīrumiem, cauri augsnei jau dzen asnus.

Veikts arī cits svarīgs un neatliekams pavasara cēliena darbs — ziemāju virsmēslošana. Daudz uzmanības pievērsts ganību un zālāju virsmēslošanai.

Puiši gatavojas dienestam

Pavadišana dienēt armijā vienmēr ir skumīga: šķiršanās uz ilgāku laiku no ģimenes, draugiem, iecerētās meitenes. Tas ir pirmais garais prombūtnes brīdis jaunam puisim, jo laiku, kamēr mācījās skolā, jau vienmēr varēja istnāt ar braucieniem uz mājam brīvdienās. Kā nu tur būs, kā ies? Jau iepriekš zināms, ka dienests nav viegla pastaiga ar karavīra šineli mugurā, reizēm arī bīstams. Taču jaunieši apzinās: kārtīgu un izdarīgu cilvēku likstas nespēj salauzt.

Tieši tāds, iepazīstoties, likās Benedikts Struks. Tas bija sestdien, kad kolhoza laudis atpūšas arī pavasara lauku darbu cēlienā, jo savu padarīt jaudā darba-

dienā. Uz turmiem neredzēja traktoros, tikai kādā laukā ar traktoru DT-75 un kultivatoru darbā bija Benedikts. Esot vēlēts, lai kultivētāji gatavojot augsnī, — un viņš bija savā vietā. Divreiz puisim nav jāatgādina. Vairāku kilometru attālumā laukmaļē pie meža aiz piekalnītes vidēja vēl viens traktors — tur akmeņu novākšanā strādāja Vadims Maslobobevs.

Izrādījās, ka arī viņam, tāpat kā Benediktam Strukam, maijā jāierodas karaspēka daļā, kura vēl nav zināma, tāpat arī vairākiem citiem jauniešiem no mūsu kolektīvās saimniecības. Noskaņojums labs esot viņiem.

Benedikts pirms nepilna

pusgada kļuvis patstāvīgs darba darītājs saimniecībā — pēc 67. profesionāli tehniskās vidusskolas beigšanas, kas atrodas Barkavā (Madonas rajons). Pa ziemu braucis ar buldozeru. Kultivēšanā strādā uz goda.

Struku ģimene saimniecībā ļoti pazīstama. Tās galva — arī Benedikts — ilgu laiku tāpat strādāja par traktoristu, tagad — Kokaju fermā, kur izvietoti jaunlopi, māte Olga turpat ir sarga amatā. Benediktam jaunākajam ir māsa Sanita, mācās Riebiņu vidusskolā, kur mācījās arī viņš pats. Visas savas nākotnes ieceres Benedikts atliek uz to laiku, kad būs pārnācis no dienesta.

ATELA: Benedikts Struks.

Šūpoļu ritmos

Daudzos rajona ciemos krāšņi un skanīgi atzīmēja Lieldienas — Galēnos, Vārkavā, un Itur. Visa republika tika aicināta uz Jāņa Raiņa jauno dienu zemi — Jasmuižu, bija organizēta arī tiešā satiksme ar Rīgu. Pie ceļiem, kas no automaģistrālēm nogriežas uz Aizkalni, stāvēja rādītāji ar uzrakstiem «Uz Lieldienām», bet pie J. Raiņa memoriālās mājas vārtiem — latgalisks «Priecīgys Leldinis!».

Jašas upes krastmalā, muzeja parka pakalnos un laukumā pie topošās estrādes, kur bija novietojušies Rēzeknes maizes cepēji, Prieku kooperatori ar atspirdzinošiem dzērieniem un alu, savus darinājumus bija izlikuši arī daļamata meistari, piparkūku sirsniņu cepēji, vēlāk te parādījās automašīna ar rožu stādiem (lielajai dienai par godu iestādīta roze — jauki!), tuvāk pie vārtiem — suvenīru un gardumu pārdevējas, pie Jašas vītoliem — keramiķi ar saviem ražojumiem.

Muzeja teritorija pārvērtusies. Kā stāstīja šis

fililāles vadītāja Baiba Ducmane, tad pie apkārtnes labiekārtošanas ķērušies jau pērn — izcirsti krūmi, novākti grausti, sakārtoti tiltiņi. Kļūst jaunāka Pliekšānu Zaņa apjūsmotā jauno dienu zeme. Lieldienās te bija sapulcējies tik daudz cilvēku, kā, droši vien, nekad agrāk, vieglo automašīnu rindas bija aizņēmušas visus ciemata centra ceļus.

Jaunie laudis sacentās, kurš augstāk uzmetīs šūpoļu dēli, pēc tradīcijas puīši izšūpoja meitas. Augšā — lejā, augšā — lejā. Diena bija silta, var teikti pat vasarīga, pa viegļiem makopiem piesegtiem dēvisim ripoja spoža saule. Rija ieradusies visi uzaicinātie ciemiņi, par kuriem mūsu laikraksts jau ziņoja, vēl «visiem pa kājām maišīās» Murmulis un Jampampīnš, kuru lomās un interesantajos kostīmos bija iejurusies Rīgas Eksperimentālās teātra studijas aktieri Juris Vēvers un Sandra Kanča.

Vienā no muzeja zālēm, kur parasti rīko izstādes, bija «noenkurojušies» videofilmu skatītāji — bērni ar vecākiem, kuri atbraucis ar Volta Disneja un citu multiplikācijas, meistarū radītajiem tēlēm.

Kā jau pienākas tādā nlašā sarīkojumā, savā mākā un skalamā sacentās

orķestri un kapelas, atbilstoši pavasarīgajam noskaņojumam, smaidīgajiem atbraucējiem un atnācējiem nospēlējot arī kādu nerātāku gabalu, par to dabūdami krāsotās olas. Sapirkušies suvenīrus un gardumus, izšūpojušies, arī izvīzinājušies ar zirgiem, bērni un pusaudži izmēģināja laimī oļu ripināšanā pareni. Atlika laika pastaigāt pa apkārtni, paklausīties Jašas klusajā burbulošā, skrienot pāri akmeņu krācītei, papricāties par ievām, kas drīz raisīs ziedu ķekarus.

Divu pakalniņu mugurās līganī augšup — lejup šāvās šūpoles, to ritmam pieskaņojās pazīstamas un mazāk dziedātas melodijas, kuras kļuvas par tautas dziesmām, sirdij milas ar savu skanīgo melodiju un vienkāršajiem vārdiem. Visi, kas ieradusies pārdot un padarīt interesantāku šo pirmo plašo sarīkojumu — pavasara saulgrīzus, arī tie, kam tas viss bija domāts, gādāja, lai noskumušo nebūtu, lai visu sejas plauktu un ziedētu smaidi. Un tas kopīgiem spēkiem izdevās lieliski. Ar labu garastāvokli arī darbos labāk veikties. Tagad nākamie lielākie kopīgi svīnāmie svētki — Līgo vakars. Darbā un rūpēs tas atļigos nemanot.

A. MEZMALIS

Lieldienu vēlējumi

Šo Lieldienu apsveikumu un vēlējumus sapēmām, kad mūsu laikraksta numurs bija jau nodots tipogrāfijā, tāpēc publicēt varam tikai pēc svētkiem.

Visa kristīgā pasaule šajā, 1990. gadā, vienā laikā svinēja visu svētku svētkus un svinību svinības — Lieldienas, Dieva pestīšanas dienu, priecīgi slavēja dzīvības avotu — no kapa piecēlušos Kristus Pestītāju.

Dievs, kuram mēs ticam un kuru pielūdzam, lai iemāca mums to, kas pieklājas kristiešiem darīt, lai slavētu Viņa Visvētāko vārdu un lai mūsu prātu apskaidro ar savu gaišās augšāmcelšanās Lielo dienu.

Lai palīdz mums visiem Dievs, kurš pieclāies no kapa, ieiet viņa augšāmcelšanās priekā un uzņem savās sirdīs viņa evaņģēliskos novēlējumus, lai mēs spētu dzīvot Dieva taisnībā: mierā, satīcībā, mīlestībā un taisnīgumā.

Gaiši pārdzīvojot Lieldienu prieku, mēs ar dziļu mīlestību un cieņu paužam brālības jūtas pret visām mūsu zemes un visas pasaules tautām.

Mēs ticam, ka mūsu dievbijība, mūsu lūgšanas par drošu mieru visā pasaulē un mūsu mieru mīlošā rīcība, darbība visnotaļ sekmēs un atbalstīs tos, kuriem miers dārgs visu cilvēku labklājībai.

Dievam ticīgle brāļi un māsas! Apsveicu Jūs ar lielajiem Svēto Lieldienu svētkiem!

Visi mēs lūdzam mūsu Kungu Jēzu Kristu, lai Viņš, savā mīlestībā pret mums, svētlu miera uzvaru un dotu savu svētību visai cilvēcei!

Dieva mīlestība ir ar mums!
Kristus ir augšāmcelies!
Patiesi augšāmcelies!
Profhlorens NIKOLAJS OGORODNIKOVS

VARAKĻANU DEKANĀTS

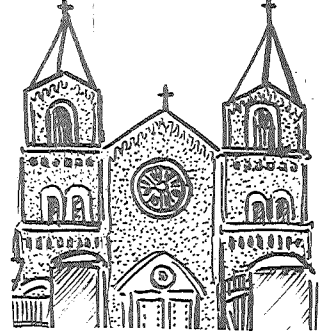

Pirmā koka baznīca VARAKĻANOS celta 1675. gadā, iesvētīta 1685. gadā — bīskapam N. Poplavskim. Te esošā jezuitu misija darbojās plašā apkaimē līdz pat Atviekstei, jo tad

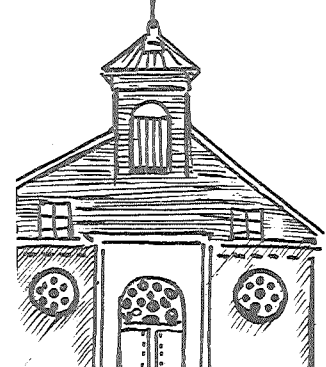
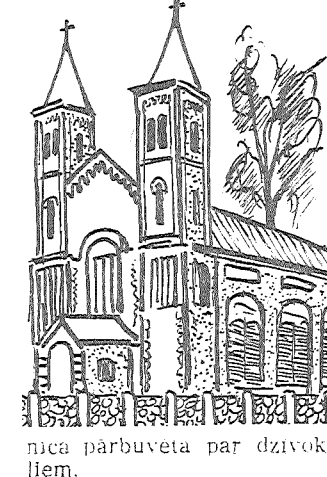
1804. gadā ATASIENE uzbūvēja koka baznīcu un daudzus gadus tā bija Stirnienes filiāle. 1869. gadā pr. Visockis paplašināja. Tā bija ar vienu nelielu tornīti, veltīta sv. Kārļa Boremeja godam. Pēc arhitekta Pavlova plāna 1931. gadā prāvests B. Grīšāns sāka celt mūra baznīcu, pabeidza Vl. Jankovskis un 1937. gadā konsekkrēja bīskaps Rancāvs Sāpju Dievmātes un sv. Kārļa Boremeja godam. Akmeņu un ķieģeļu celtnē ar diviem tornītiem, platība 320 m². Vecā koka baz-

Katoļu baznīcas Latgalē

vēl nebija Barkavas. Stirnienes. Atasiēnos un Rudzētū draudzū. Noēga. 1814. gadā uzcēla mūra kapellu, kur glabājās sv. Viktora relikvijas, tā bija draudzes baznīca. Jauno cēla pēc itāļu arhitekta Mazzotti plāna, izstrādāta 18. gadsimtā. Darbi ilga no 1843. līdz 1854. gadam, tika samazināti izmēri, darbu vadījaš Vitols pietalida daudz kļūdu. 1854. gadā iesvētīja dekāns D. Sirmulevičs, bet 1857. gadā konsekkrēja bīskaps V. Zillinskis, veltot Dievmātes Debessis uzņemšanas godam. Ir trīs marmora altāri ar vērtīgām ārzemju giezniem, baznīcas platība — 620 m².

Arī BARKAVAS pirmā baznīca bija koka, celta 1793. gadā un veltīta sv. Miķēla Ercengēļa godam. No 1876. līdz 1882. gadam prāvesta Jāzēpa Vielloviča vadībā uzcēla tagadējā mūra un 1898. gadā bīskaps A. Sīmons to konsekkrēja sv. Staņislava Mocekļa godam. Tajā ir trīs skaisti ozoikoka altāri, baznīcas platība — 310 m².

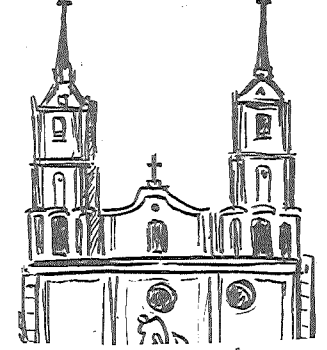
OSTRONAS draudze 1935. gadā izveidota no Tiskadu, Viļānu un Vidsmuižas draudzēm. Pirmos dievkalpojumus Viļānu prāvests Br. Valpītrs noturēja Pušmucāna mājā, tad viņš baznīcai uzdevināja divus hektārus zemes, uz kuras uzbūvēja māju, vienā galā ierīkoja kapellu. 1936. gadā iesvētīja Rēzeknes dekāns B. Grīšāns.

1767. gadā STIRNIENE celta koka baznīca, bet 1902. gadā prāvests Pauls Virketis sāka celt jaunu mūra Tiltagola sādza — netālu no Aizkalniešu stacijas. Pabeidza 1907. gadā, bet 1914. gadā arhibīskaps Kļučinskis konsekkrēja.

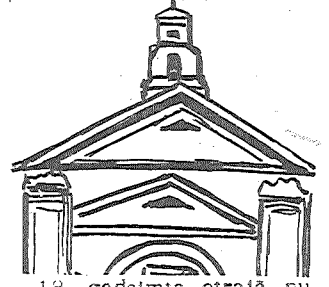
1759. gadā NAĢĻOS uzbūvēja koka kapellu, bet tagadējo mūra baznīcu uzcēla 1862. gadā. Ilgus gadus Naģļi bija Viļānu filiāle. Akmeņu celtnē ar nelielu tornīti, viennavas telpa, platība — 120 m².

1752. gadā VIĻANOS ieradās bernardīnu mūki, bet gadu vēlāk uzcēla mūra baznīcu un klosteri, konsekkrēja 1777. gadā Mo-

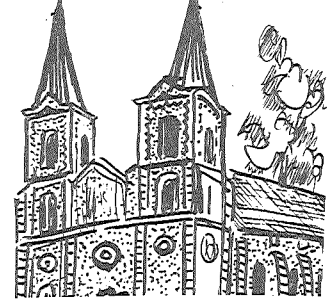

Pirmā koka baznīca VIDSMUIZĀ celta 1743. gadā, ar diviem tornītiem, 18 metrus gara un 12 metrus plata. Nojaukta un pārcēlta heļceļa otrā pusē, bet vietā uzcēlta mūra, darbus sāka prāvesta Staņislava Sveģada laikā no 1910. līdz 1912. gadam, 1914. gadā sv. Gara godam konsekkrēja arhibīskaps V. Kļučinskis. Divi sarkanu ķieģeļu tornīti.

ģilēvas arhibīskaps St. Siestēncevičs sv. Miķēla Ercengēļa godam. 1832. g. baznīca pārgāja laicīgo garīdznieku rokās, 1924. gadā nodibināja Marijanu (M. I. C.) kongregāciju. Otrajā pasaules karā — 1944. gada jūlijā — baznīca noēga, atjaunoja prāvests A. Šķēls.

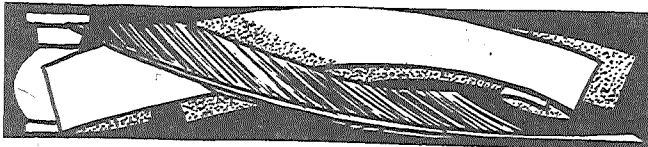

18. gadsimta otrajā pusē RĪKAVA Baltiņas sādza uzbūvēja koka kapellu, bet 1829. gadā Rīkava tagadējo mūra, veltītu Dievīkās Providences Gādībai. Viennavas telpa, platība — 136 m².

Jaunais Ceļš
1990. gada 21. aprīlī

JAUNRADES

LAPPUSĪTE

Myusu draugi

Mēs labi zinām pornovadnīka K. Skalbes vārdu, jo dzejūli «Latgalei». Viņš beja labs draugs, isamīlētājs Latgolā, uzrakstīja par jū breiņškeigu posoku. Pagojušajā godā dzejniekam apritēja 110 godi no dzimšanas. Miris Zvīdrejā, radinīki cer porvest uz dzimtinī porapbedēlonai.

Lels Latgolas draugs beja arī A. Austrīns, skaļstas rindas vēltējis myusu lepnumam — Aglyunai, jos boļtājai bazneļcai — «Agļonas vakars». Lai šos dzejas ryndas atsauc atmiņā jūs tāļus.

ED. KOZLOVSKIS

K. SKALBE

Latgalei

Uz Latgales milīgiem pakalntiem
Trīs Kristus puķes zied,
Tur, celtniek, labvakaru
No manis aiznesiet.

Uz Latgales milīgiem kalntiem
Trīs Kristus puķes zied,
Man domas krēslas stundā
Tur skumju celu tet.

Tur zilā ticības puķe
Un sarkanais ciešanu zieds,
Un pazemība balta
Pie zemes galvu liec.

Latgales laukos izplatīta bija izšūšana, uz audekla ar krāsainām dzīlām darināti darbi bija pie sienām, kur stāvēja virtuves galdīni, novēlot labu apetīti, bārdaini jocīgi rūķīši ar mīcēm galvās karājās krāsnes mutes priekšā. Izšūti bija dekļi pie gultām un tamīdīgi. No mājas uz māju

ceļoja papīra lapas ar šādiem zīmējumiem, kurus katra mamamāte varēja ar kopējamo papīru pārnest uz audekla, un brīvajā laikā, kuru varēja atrast arī darbā stipri noslogotais zemnieks, izšūva. Ne katram bija iespēja iegādāties dārgu gleznu, gobelēnu, bet šī māksla, ko zināma

laikā nosauca par sentimentālismu un citos neglaimojošos vārdos, bija pieejama visiem. Un iepriecināja gan clemīņus, gan pašus darinātājus.

Tādi pakļājini par Aspāzijas tēmu bija daudzās mājās, no kopīgā parauga katra namamāte tos bija darinājusi savā gaumē.

A. AUSTRINS

Agļonas vakars

Spīd zvālgznīte pie debess reta,
No dzelmes balti tēli nāk.
Snauz Agļona, snauz Somerseta,
Vai baltie tēvi gaitu sāk?

Guļ pagrabā domikāni,
Nāk arī mūkiem tāpat miegs.

Nekādi romantikas māni
Vairs mūsu prātos neaizniegs.
Tā migla, vakarā kas klaiņo,
No Ciriša un Egles kāpj;
Te Māra dzīva vēl kā daiņo,
Un svēta šalka sirdi grabj.

Nesenajā Latvijas Kultūras forumā izvirzījās doma par kultūras pamata — trīsstūra skolotājs, mācītājs un ārsts — atkalno stiprināšanu. Pakavēšos pie vienas no tā virsotnēm: garīdznieka lomas mūsu novada kultūras attīstībā un nostiprināšanā. Pie tiem cilvēkiem, kuriem mūsu rajonā pieder izcila vieta, kuru vārdi pazīstami ārpus valsts robežām, taču ilgus gadus pie mums bija noklusēti.

Nozīmīga vieta pienākas jezuitam Jānim Karigeram, kurš, būdams leksikogrāfs (vārdnīcu sastādītājs), ilgāku laiku dzīvoja un darbojās Preiļos.

Dzimis 1664. gada 20. augustā Varmā, izglītojies jezuitu ģimnāzijā Branevā, 1693. gadā iesvētīts par priesteri. Lielā Ziemeļu kara laikā viņš bija kara kapelāns un pie Krustpils izcēlās ar lielu pašuzpūšanās.

1713. gadā viņš ieradās Daugavpils jezuitu rezidencē un ilgāku laiku bija kontaktā ar grāfu Borhu ģimeni. Sākumā Karigers darbojās Vārkavā, kur grāfs Jānis Borhs dāvināja muižu Livonijas misionāru uzturēšanai. Jezuitu annālēs šī misija minēta jau 1706. gadā un pastāvēja līdz 1820. gadam.

Preiļos Jānis Karigers pildīja savus misionāra pienākumus vietējo latviešu vidū, spredīkodams tautas valoda. Viņš labi pārvaldi-

A. BUDZE

Pie novada kultūras šūpuļa

Ja latviešu, poļu, vācu, latīņu un franču valodas. Miris 1729. gada 13. maijā Preiļos, Borhu pilī un apbedīts Daugavpilī.

Jānis Karigers ir poļu — latīņu — latviešu valodas vārdnīcas autors. Vārdnīca bija latgaliski.

Riebiņu kapsētā ir ļoti necilis krusts, uz kura ir iss uzraksts: Ks. Andrekuss, 1827. — 1908.

Mācītājs Dominiks Andrekuss dzimis Lietuvā 1827. gadā un iesvētīts par priesteri 1856. gadā. Visu savu garo mūžu 81 gada garumā un 52 gadus garīdznieka amatā nostrādāja Latgalē.

1894. gada 1. augustā viņu iecēla par Riebiņu draudzes prāvestu, kur viņš nodzīvoja līdz nāvei un uzcēla tagadējo baznīcu Riebiņu centrā.

Viņš bija visvairāk pieminētais un cienītais priesteris. Viena laikā no latgaliešu vidus pirmais un vienīgais priesteris bija Andrejs Seipulnīks. To redzot, Andrekuss sūtīja centīgākos jaunekļus no savām draudzēm uz Jelgavas reālskolu mācīties. Ar dedzīgā garīdznieka pūlēm un materiālo atbalstu izmācījās pirmie Latgales atmodas laika darbinieki, 4 garīdznieki: Francis Trasuns,

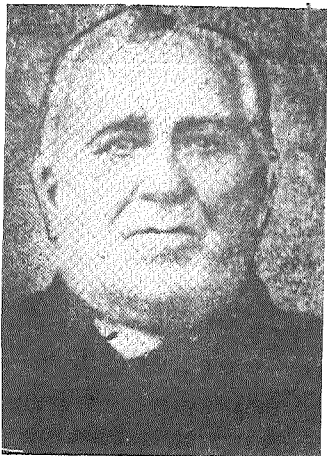
Aleksandrs Platpēris, Andrejs Kantīnieks, Andrejs Svikļa. Vēl pavisam nesen atzīmējam Franča Trasuna jubileju un zinām viņa nozīmi mūsu tautas liktenos.

No 1920. gada maija līdz 1927. gadam par prāvestu Preiļos bija Nikodems Rancāns — izcilais tautas audzinātājs, rakstnieks un lielākais latviešu pedagogs. Dzimis 1870. gada 13. septembrī (šogad pafet 120 gadu kopš viņa dzimšanas) Naurēnu pagastā. 1890. gadā pēc tautskolas beigšanas, Ludzas apriņķa skolas un Pleskavas reālskolas absolūvēšanas Nikodems Rancāns 1890. gadā brīvprātīgi iestājās karadienes-tā, mācījās karaskolā un kara mākslas zināšanas papildināja Francijā, kur tika komandēts. Francijā viņš iepazinās ar Rietumeiropas kultūru. Viņš apmeklēja arī Lurdu un pēc atgriešanās no ārzemēm tūlīt novilkā spožo virsnieka uniformu un 1891. gadā iestājās Pēterpils garīgajā seminārā un garīgajā akadēmijā, kuru beidza 1903. gadā. No 1920. gada līdz 1929. gadam viņš vadīja Preiļu draudzi, organizēja vietējo kultūras darbu, palīdzēja vadīt organizācijas un daudz rakstīja. No 1912. gada paratēli plašās drau-

dzes darbam Nikodems Rancāns strādāja par profesoru jaundibinātajā katoļu garīgajā seminārā Agļonā un bija par skolotāju Agļonas ģimnāzijā. Kad 1924. gadā garīgo semināru pārcēla uz Rīgu, Nikodems Rancāns tika iecelts par Agļonas ģimnāzijas direktoru. No 1927. gada viņš bija arī Jaunagļonas sieviešu ģimnāzijas direktors. Grūtību un pienākumu bija bez gala, jo tas bija laiks pēc I pasaules kara, kad tikko bija nodibinājies Latvijas brīvvalsts.

Bet Nikodema Rancāna devīze bija: tikt galā pašu spēkiem. Pašu spēkiem Agļonā tika celtas telpas skolām, kuras vēlāk ar modernām celtnēm atvietoja direktors garīdznieks Aloīzs Broks. Nikodema Rancāna atstātais pūrs latgaļu rakstniecībā ir ļoti liels. Daugavpils skolotāju institūta direktoris, Tēvzemes baltvas laureāte Valērija Seile, kuras jubilejai gatavojamies, viņa personību raksturoja šādi: «Vokora studentēs Nikodems Rancāns parostri raksteja savus dorbis, atsametis celus uz krāsli, lai naatzmygtu, turāms spolvu zam 180 grādu lenka, jys raksteja caurim vokorim, un spolvu

čerksteja jo rūkos, uzvardama jo dūmu augļus. Ari tod kringeli gulēja jo priksā, lai pacineitu kaidu inokušu skolānu un lai ar tim aizdeltu sovu nūguru-

D. Andrekuss.

mu. Pastoveigi laipnys, pakalpeļs un izpaleidzeļs, mīreļs un nūsvārts. Jys centēs mazynot sovas tautas un bārnu natykumus. Pats stols augumā, gaisom zylom acim, uzticelbas pylnu skotu, roms un kluss, jys idvese pret sevi klusu cīneibu visim, kam ar jū beja dareļsona. Puces un bārni jam beja vysmeilokli.

Nikodems Rancāns bez garīga satura darbiem ir rakstījis lauksaimniekiem par augļu dāru, sakņu dāru, bišu kopšanu, pļavu kopšanu un uzlabošanu, tīrumu apstrādi, lopu kopšanu un kooperāciju.

Visas šīs grāmatas ir sarakstītas ļoti atjautīgā tautas valodā un to ievadi ir īstas kultūrvēsturiskas skices, kur dažos vārdos ir raksturots attiecīgas lauksaimniecības nozares stāvoklis tā laikā Latgalē, kas pamazām atkopas pēc I pasaules kara postījumiem.

Garīga satura grāmatas te neminēšu, bet pāris vārdus par mācību grāmatām skolām. Viņš sarakstījis Latvijas vēsturi. Viņš pats mācīja vēsturi un vāca etnogrāfiskas lietas, kā arī piedalījās arheoloģiskos izrakumos. Kad pirms I pasaules kara Rēzeknē tika sarīkota I lauksaimniecības izstāde, tur bija stands ar etnogrāfiskiem priekšmetiem. 1915. gadā Nikodema Rancāna vadībā tika nodibināta Rēzeknes vēsturiski etnogrāfiskā biedrība, kuras uzdevumos ietilpa Latgales pētīšana vēsturiski, arheoloģiski, antropoloģiski un vēsturisku materiālu vākšana un publiska muzeja dibināšana Rēzeknē.

(Nobelgums sekos.)

P. VUCYNS

AUGUSTS EGLOJS

MADSOLAS JONŠ

Nakts

Toll mokūnu grādas
Klusī naktī snauz.
Klusos zemes bādas
Manim teiku pauz.

Zylos sapnu puces
Maļsus zidus ver
Un nu rosas lasem
Spyrgtu valgmī dzer.

Atver sovu sirdi
Laun jai izstarot:
Varbyut zemes elpa
Mīru spēš tev dūt.

Maņ šudīņ vokors
tymši zyls aiz lūga

Maņ šudīņ vokors tymši zyls aiz lūga
Un tymši zyls ap mani sapnu lūks,
Bet kur gon Jyus, aiz kaida tolo lūga,
Voi nūsaliē por Jums šys zidūšs sapnu kūks?

Es zynu, toli Jyus nu manis asot —
Ir zīma, snīgi, sormas pyinais syis —
Un tūmār... Sveiciņus maņ šudīņ klusi nasat
Por dzeivi palākū, kod atvz sapnu piļs.

Seņ vordū skaņas vojas, lai tū teiktu,
Kū kaidreiz izjyut kotras byutnes sirds:
Kū puče, atsaverūt, saulei teiktu,
Kod rosas sudobrs porī tai vēj mirdz.

Maņ šudīņ vokors tymši zyls aiz lūga
Un tymši zyls ap mani sapnu lūks,
Bet kur gon Jyus, aiz kaida tolo lūga,
Voi nūsaliē por Jums šys zidūšs sapnu kūks?

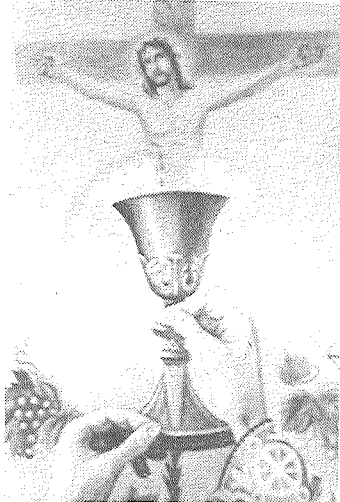
Nu krojuma «Dzīsmes rūdīņa saulei» (1933)

Senču bolss

Vīns asnis myusu dzelslos
rit
Leidz Zylupei nu Gaujas,
Leidz tolai Līpojai, kaš mīt,
Sirds ilgoj broļu skaujas,
Jums boltas dūmas zidošu,
Kaļ tikai broļs tū vēlei,
Tik sovas dzīsmes tūmār
dzidošu

Es sovā dzymtā mēlē!
Gar Lielupi, kū runoj,
Dīvs, vineiba myus
vainagos.

Por zemem slavyš dunā,
Bet pošas dvēs'les dzīluma
Es senču bolssus jaušu:
Ti lik, lai dūmas rytomā
Es dzymtā mēlē paužu.

J. VALAIŅA (Preiļi) glezna.

Jaunais Celš

1990. gada 21. aprīlī

S. KUZNECOVS, vēsturnieks

Valērija Seile

(1. turpinājums.)

Nākošais posms V. Seiles biogrāfijā bija darbība Tautas Padomē, par ko mūsu avīzē jau samērā daudz stāstīts (sk. 2. — 10. nr., rakstā «Latvijas pirmajā parlamentā»). Atgādināsim, ka, būdama latgāliešu frakcijas vadītāja šajā Latvijas Demokrātiskās Republikas (tieši tāds bija valsts oficiālais nosaukums pirmajos tās pastāvēšanas gados) pagaidu parlamentā, viņa ieņēma nelokāmu pozīciju jautājumā par reālu Latgales apvienošanu ar pārējo Latviju 1918. — 1920. gados. Tas loģiski izrietēja no viņas izpratnes par pirmā Rēzeknes kongresa lēmumiem. Jādama, ka V. Seile un citu Latgales pārstāvju emocionālībai un neatlaidībai arī bija sava ļoti nozīmīga loma, ka Latvijas Pagaidu valdība pieņēma lēmumu par Latgales atbrīvošanu 1920. gada sākumā ar ieročiem rokās. Ievērojamais sociāldemokrātijas darbinieks Feliks Cielēns atzīmē V. Seiles autoritāti Tautas Padomē, kur viņa bija pazīstama kā prasmīga oratore, kas nāk ar lietiskiem priekšlikumiem un konkrētiem ierosinājumiem. Kādu laiku viņa faktiski bija laikraksta «Latgolas Vords» priekšgalā. Šis laikraksts sāka iznākt 1919. gada vasarā kā Tautas Padomes latgāliešu grupas izdevums.

1920. gada februārī Rēzeknē tiek organizēta latgāliešu biedrība «Kultūra». V. Seile

kļūst par tās sekretāri. Biedrības valde nolēma izdot neatkarīgu laikrakstu, jo, pēc biedrības locekļu domām, «Latgolas Vords» jau vairs nevar uzskatīt par īstu visai Latgales balsi laikraksta klerikālās ievirzes pēc. Tā bija pirmā atklāta antagonisma izpausme starp laicīgo inteliģenci un garīdzniecību kopš 1912. gada, tas ir, kopš «Jauno Ziņu» un «Dryvas» laikiem. Tagad, līdz ar neatkarības iegūšanu, senās pretrunas iedegās ar jaunu spēku.

Pirmais nedēļas izdevuma «Latgalīšs» numurs iznāca 1920. gada 5. martā, bet pēc dažām dienām sabiedrisko darbinieku sapulcē Rēzeknē tika pieņemts lēmums Saeimas sapulces vēlēšanu priekšvakarā organizēt partiju, kas aizstāvētu zemniecības un inteliģences intereses.

Jaunizveidotā partija tautā bija pazīstama kā «vīnpadsmiņiki», jo, tās vēlēšanu saraksts bija pierēģistrēts ar 11. numuru. Oficiāli tā tika dēvēta par Latgales Zemnieku partiju. Tā bija centriska, precīzāk, labēji centriska partija, kas galvenajos jautājumos parasti atbalstīja Zemnieku savienību. Jau no paša sākuma tai izveidojās ārkārtīgi sasprindzinātas attiecības ar Kristīgo partiju, kuras vadītāji centās savu kundzību nodibināt novada politiskajā dzīvē. Bet «vīnpadsmiņiki» uzskatīja, ka ne-

drīkst jautāt reliģiju ar politiku. Tas noveda pie ilgstošas konfrontācijas abu partiju starpā.

V. Seile bija Latgales Zemnieku partijas dibinātāju vidū. Partija tika radīta lielā steigā, pat par tās nosaukumu strīdējās gandrīz vai līdz pēdējai sarakstu iesniegšanas dienai. Vēlēšanās partija piedalījās bez oficiāli formulētas programmas, taču ar visai radikāliem lozungiem, pieprasot muiznieku īpašumu sadalīšanu, zemes piešķiršanu zemniekiem bez atlīdzības u. tml. Tā ne tikai prasmīgi agitēja (ļoti liela nozīme bija tam, ka pirmsvēlēšanu cīņā tika izmantoti zemniekiem saprotama valoda), bet arī bija ieguvusi K. Ulmaņa atbalstu. Tādējādi Zemnieku partija bija pirmajā vietā Latgalē savāktu balsu skaita ziņā (iegūva 17 mandātus no tiem 39, kas bija paredzēti Latvijas austrumu daļai).

Pēc tam, kad Valēriju Seili ievēlēja Satversmes sapulcē, viņa atkal atgriezās Rīgā. Sākās jauns periods viņas parlamentārajā darbībā. Tāpat kā Tautas Padomē, viņa strādāja izglītības lietu komisijā, kā arī priekšlikumu un interpelāciju komisijā. Vienlaikus no 1921. līdz 1927. gadam V. Seile bija žurnāla «Latgolas Skola» galvenā redaktore. Tajā tika publicēti ne mazums materiālu arī par politiskiem tematiem. Taču visvairāk laika un spēku prasīja izglītības ministra biedres pienākumi. Šajā amatā viņa bija no 1921. gada jūlija līdz 1922. gada novembrim.

V. Seiles kā tā laika politiskās darbinieces Tsu raksturojumu devis ievērojamais Zemnieku partijas darbinieks Aloīzs Budze (dzimis Itvānietis), kurš vēlāk pārgāja pie «kristiešiem». Viņš īpaši uzsver šīs Rēzeknes izloksnē runājošās sievietes oratores spējas. A. Budze, kas

savas atmiņas publicējis emigrācijā, uzskata, ka viņa «par dziļi beja īstyguse politikā». Latgales delegātu lielākā daļa bija izveidojusi Satversmes sapulcē tā dēvēto Latgāliešu bloku ar Fr. Trasunu priekšgalā. Tomēr viņas attiecības ar Trasunu — vecāko veidojās diezgan sarežģītas. Kā zināms, Fr. Trasuns aktīvi protestēja pret jau Tautas Padomē pieņemto likumu par skolas reformu, kas izglītībai piešķirta laicīgāku un demokrātiskāku raksturu. Pēc vecā garīdznieka domām, likuma pieņemšana ne tikai pazemināja zināšanu kvalitāti, bet arī radīja zudumus latgāliešu kultūrai. Tā kā likums paredzēja pamatskolu tīkla paplašināšanu, bet vietējo pedagogu kadru katastrofāli trūka, tad Latgalē, īpaši 1920. — 1921. gadā, pieplūda tūdu skolotāju, kalpotāju un vispār kaut kādu izglītību ieguvušu personu vilnis, kuri nāca no pārējiem Latvijas novadiem un nereti skatījās uz latgāliešiem no augšas uz leju. Fr. Trasuns šajā augstprātīgo «pompūvodnīku» pieplūdumā vainoja arī Valēriju Seili, jo viņa it kā nepievērsa pietiekami daudz uzmanības vietējo pedagogu iecelšanai. Fr. Trasuna vārdiem izsakoties, tas bija viens no vislielākajiem viņas grēkiem, «jo socos sistematiska latgaļu nūstumšona molā un pazamošona». Vēlāk, kad saasinājās attiecības starp latgāliešiem un latviešiem no pārējās Latvijas daļas, šī problēma ieguva jau politisku raksturu. Fr. Trasuns ne vienreiz vien pārmēta V. Seilei nepienācīgu izturēšanos pret latgāliešu dialektu skolas programmās, pārmērīgu Latgales studentu «latviskošanu».

[Nobeigums sekos.]

Tīru ūdeni — visur!

Latvijas PSR Valsts Dabas aizsardzības komiteja un Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrība rīko konkursu par mazo upju un ezeru sakopšanu. Dalībnieku pieņemamā adresējami Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļai, norādot adresi, telefonu, apkopjamā objekta nosaukumu, tā lielumu un veļamos darbus.

Šis konkurss paver iespēju katram republikas pilsonim dot savu ieguldījumu ūdens resursu saglabāšanā, aizsardzībā un racionālā izmantošanā, kā arī pilnveidot savu ekoloģisko izglītību. Jā mērķis — padarīt mūsu ūdenstilpnes un to krastus skaistākus, ūdeņus — pilnākus ar dzīvību. Piedalās Iestādes, uzņēmumi, organizācijas, saimniecības, skolu un klašu kolektīvi, sabiedriskās apvienības — klubi, pulciņi, kā arī katrs to var darīt individuāli.

Starts dots šā gada 1. aprīlī, noslēgums būs 1991. gada oktobrī, galta rit divās kārtās — rajona un republikas mērogā. Pirmo organizē un vada Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļa kopā ar vietējam Valsts Dabas aizsardzības komitejas nodaļām. Tās arī arī

analizē veļkumu, apkopo rezultātus un līdz 1991. gada 15. oktobrim izvērza uz republiku labākos kolektīvus, skolas kolektīvu, sabiedrības apvienību, individuālo darbinieku vai ģimeni. Līdz 1991. gada 1. novembrim visus rezultātus apkopo republikāniskā orgkomiteja.

Daži vārdi par to, kam tad konkursa dalībnieki pievērs uzmanību darbā, par ko rēķina ieskaites punktus. Tie ir piegružojuma iztīrīšana no pīekrastes joslās un gūtnes, koku un krūmu stādīšana, ja tas nepieciešams, zālāja atjaunošana, ūdensaugu izplaušana un izvākšana, dūnu izsmelšana, piesārņojumu avotu konstatēšana, par ko jāinformē valsts uzraudzības Iestādes, piekrastes labiekārtošana, nosaukumu apzināšana un izlikšana pie ūdenskrātuvēm, straujteču un slēptuvju zivīm ierīkošana regulētajās upēs, aizsargājamo augu un dzīvnieku izziņāšana un aprakstīšana, kultūras un vēstures pieminekļu apzināšana, aprakstīšana, sakopšana, avotu tīrīšana, atpūtas vietu ierīkošana, buferdīķu veidošana ieteiktojos grāvjos, geoloģisko veidojumu (klīnšu, akmeņu krāvumu u. c.) aiz-

sardzības nodrošināšana, vecupju sakopšana.

Labākie kolektīvi un individuālie konkursa dalībnieki saņems prēmijas, tās paredzētas gan rajona mērogā, gan arī republikas, leplānotas visai iespaidīgas summas. Republikas uzvarētājiem noteiktas trīs vietas katrā no četrām grupām: kolektīvi, skolēni, sabiedrības apvienības un individuālie dalībnieki vai ģimenes, tāpat paredzētas arī veļcināšanas balvas. Tātad, čaklākie dabas un ūdeņu tīrības draugi iegūs materiālu pabalstu. Bet kur vēl gandarījums par to, ka līdz šim aizaugusi upīte vai ezers, to piegružotie krasti būs sakopti, priecēs ne tikai to acis un sirdis, kas ielikuši savu darbu un izdomu, bet arī katru clemīņu, katru garāmgājēju.

Atliek novēlēt tikai labas sekmes konkursā un pateikt to, ka visos jautājumos izsmelošas ziņas sniedz Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļa. Nu tad pie darba!

T. VILCANE,

Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļas priekšsēdētāja

KAD ATKAL BŪS tik ar čiekuriem bagāts gads mūsu mežu skaltākajai rotai — eglēm, kāds bija pērn? Ražas gadi šiem kokiem atkārtos ik pēc četriem, taču pērnā raža bija daudz bagātāka. Sek-

las būs ienākušas un izsēsties šovasar, tātad, krietni vien vairāk izdīgs arī jaunu eglīšu, bagātāki kļūs mūsu meži. Bet pagaidām čiekuri vēl siltajā saulītē gozējas savu māmiņu zaros.

Par Latgali

Nu jau divus mēnešus Rēzeknē, Leņina ielas 106. namā darbojas latgāliešu grāmatu glabātava ar lasītavu. To nodibināja vietējā latgāliešu kultūras biedrība un novadpētniecības muzejs, nepieciešamos līdzekļus ziedoja un iekārtot palīdzēja pilsētas iedzīvotāji, sabiedriskās organizācijas.

Lasītājiem, kuri pievērsušies zinātniskajam darbam, te pieejami izdevumi, kas savākti un ilgu gadus atradās muzeja fondos, — pašā gadsimta sākumā, tad 20. un 30. gados latgaliski izdotie kalendāri, pirmie daļlīteratūras krājumi, zinātniskie apcerējumi, laikrakstu un žurnālu komplek-

ti. Arī daļa no rēzekniešu personīgajās kolekcijās un bibliotēkās glabāta, kā arī Rietumvācijā, Zviedrijā, ASV, Kanādā dzīvojošo kļaida latgāliešu literātu, zinātnieku, žurnālistu, garīdznieku izdotās grāmatas. Blakus vietējo iedzīvotāju Valeriana Vilčuka, Eduarda Kozlovska, pazīstamā izdevēja Vladislava Loča, brāļa Pētera Loča, penslonētās skolotājas Antonīnas Vijumas (Tučas) dāvinātājam savu mājvietu lasītavas plauktos radusi daļa (diemžēl!) ievērojamā bibliofila un literāta Stepona Seija bagātīgās kolekcijas. arī Jāna Dimanta (seniora), Aleksa Rubuļa, vēsturnieka un literatūrzinātnieka Miķeļa Bukša at-

raitnes Janīnas Bukšas sūtījumi.

Līdzās gadsimta sākumā Pēterpilī iznākušajam kalendāram «Daugava» un tautas atmodas jundītājam avīzē «Gaisma» te dabūjami daudzi citi vēlākajos gados tēvijā kļajā laistie izdevumi. Ar interesi varam pašķirstīt laika gaitā padzeltējušos žurnālus «Zidūns», «Nokūtne», «Saulēte», «Draugs», avīzes «Sākla», «Dryva», «Latgalīte», «Latgolas Bolss», «Zemnieka Bolss», «Jaunais Vords», «Jauno Latgola», «Jauno Straume», «Zemes Bolss». Blakus speciālajiem izdevumiem tautsaimniecībā, pedagogijā redzamu vietu ienēm mūsu izcilākā vēsturnieka Boleslava Brežgo darbi.

Bet ko slēpj sevī nē mēram, visi septiņi unikālā izdevuma «Acta Latgalica» krājumi, vai Jūrdža

fonda radītā latgaļu žurnāla zinātnē un literatūrā «Dzeive» pāri par pusotra simta numuri! Ne mazāk interesanti palasīt materiālus par latgaļu valodas un tautas izplatības problēmām, latgaļu tautas jokus, parunas, mīklas, profesora Leonarda Latkovska plašos apcerējumus par tēvu zemes tradīcijām, uzvārdiem, palamām, dzimām. Te rodams arī monogrāfijas par tādām izcilām personībām kā Andrius Jūrdžs, Nikodems Rancāns, Francis Kemps. Daļlīteratūras cīenitājus, it kā metot tiltus pāri laikam, zemēm, jūrām, sagaida Ontona Rupaņa un Cenču Jezupa romāni, Konstantīna Stroda un Jona Klīdzēja stāsti un noveles, Franča Trasuna, Norberta Neikfaniša, Jona Trūpa fabulas, Miķeļa Bukša, Marijas Andžānes un citu atmiņas.

Netrūkst arī daļlīteratūras, periodikas un zinātnisko grāmatu par mūsdienu Latgali, tās dabu, vēsturi, mākslu.

Fondi, kas patlaban sastāda ap divtūkstoš vienību, nemitīgi papildinās. Viss te ir interesants, katrs var kaut ko atrast savai gaumei. Un tagad, Māras zemes atmodas laikā, kad strauji pieaugusi tautas interese par savu pagātni, kultūru, vēsturi, literatūru, valodu, uz šejieni nāk un brauc vai no visās Latgales. Un interesenti ir sirsnīgi pateicīgi lasītavas dibinātājiem, izveidotājiem, tās tagadējai labnājam saimniecei, Latgāliešu kultūras biedrības aktīvistiem Vandal Ančupānei par iespēju saskarties ar to visu.

Viktors TROJANOVSKIS
Redaktors A. RANCANS

LIDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību radīem un tuviniekiem sakarā ar VERONIKAS RANDARES nāvi.

Kopsaimniecības «Sarkanais Oktobris» valde un sabiedriskās organizācijas

Dziļi skumstam kopā ar ELEONORAS RUBENES radīem un tuviniekiem sakarā ar viņas nāvi.

Kopsaimniecības «Sarkanais Oktobris» valde un sabiedriskās organizācijas

SLUDINAJUMI

PARDOD divus gadus vecu kēviti, zvanīt pa telefonu 38710.